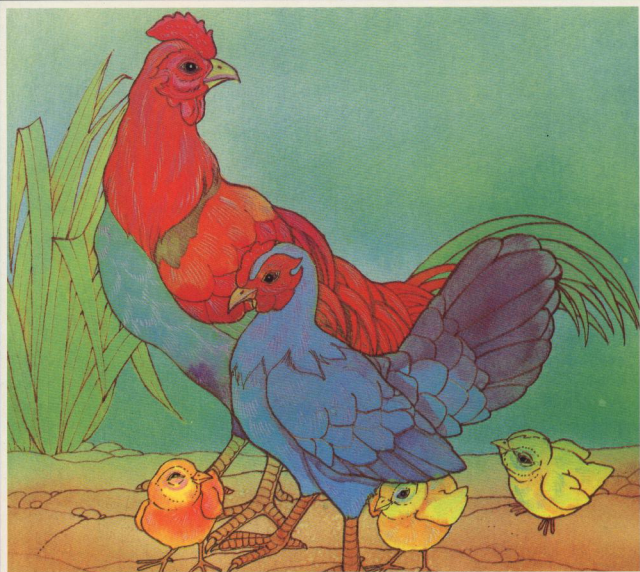

หนังสืออ่านประกอบอ้างอิงสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษา

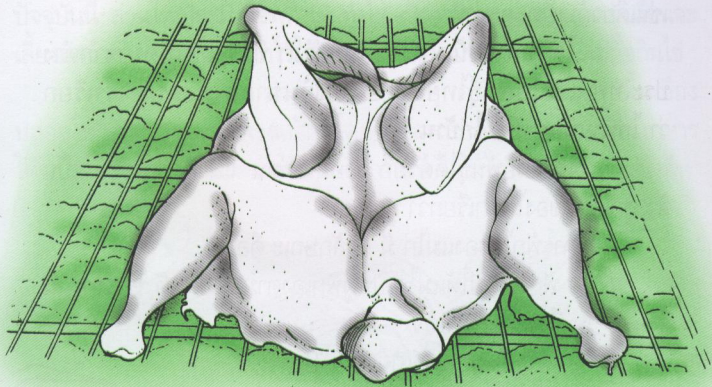
เรื่อง

ไก่พื้นเมือง

019946

ปัทม์ อัจฉริยาภรณ์ เรื่อง
ปรีชา บานแย้ม ภาพ

ปัจจุบันอาหารที่ประกอบมาจากไก่มีจำนวนมากมาย
หลายชนิด เช่น ไก่ย่าง ไก่ทอด ไก่ต้มยำ ไก่ผัดกะเพรา เป็นต้น
นอกจากนี้ยังมีการนำเอาเนื้อไก่ไปทำเป็นลูกชิ้นอีกด้วย เรียก
ว่า ลูกชิ้นไก่

เนื้อไก่ยังสามารถนำไปทำเป็นผงและก้อนสำเร็จรูป
ใช้เป็นเครื่องปรุงรส ทำให้สะดวกแก่การใช้ในการทำน้ำซุป สำหรับ
แกงจืดและผัดผักต่างๆ

ไก่ย่าง นิยมรับประทานกับข้าวเหนียวและส้มตำปูเค็ม
ปีกไก่น้ำแดง เป็นอาหารอีกชนิดหนึ่งที่นิยมรับประทาน
กันตามห้องอาหารทั่วไป

ไก่อเป็นสัตว์ปีกจำพวกเดียวกับนก จัดอยู่ในจำพวกสัตว์ปีก
เช่นเดียวกับเบ็ดและห่าน

ไก่อมีหลายชนิด ทั้งไก่พันธุ์ต่างๆ ที่มีต้นกำเนิดมาจากต่าง
ประเทศ และไก่พันธุ์ไทยที่ชอบเลี้ยงกันมากตามชนบท เราเรียก
ว่า ไก่พื้นเมือง หรือ ไก่บ้าน

ไก่ขยายพันธุ์ได้ด้วยการออกไข่ก่อน แล้วจึงฟักไข่ออกเป็น
ตัว ลูกเล็กๆของไก่เราเรียกว่า ลูกเจี๊ยบ

การฟักไข่ของแม่ไก่ มี ๒ ลักษณะ คือ

- ฟักไข่โดยให้แม่ไก่เป็นผู้ฟักเองตามธรรมชาติ ใช้เวลานาน
ถึง ๒๑ วัน จึงจะออกเป็นตัว

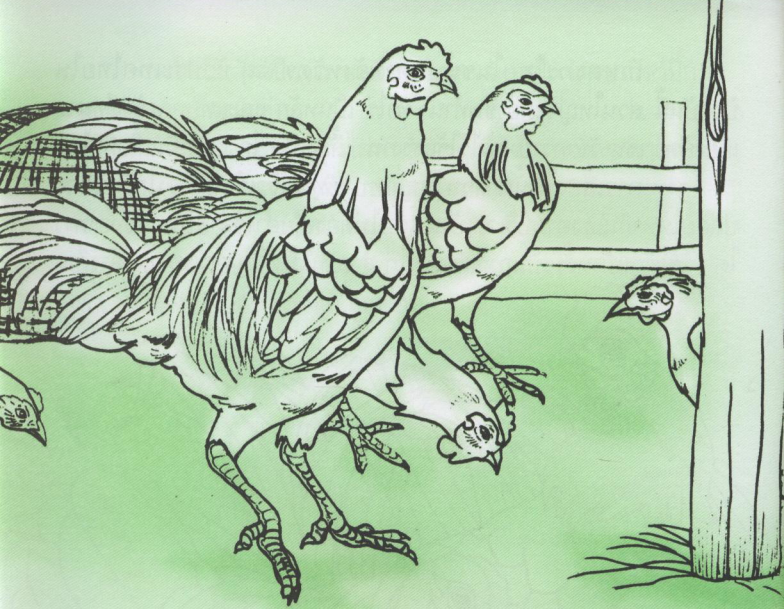
- ฟักไข่โดยมนุษย์เป็นผู้ฟัก ใช้เครื่องมือทาง
วิทยาศาสตร์เข้าช่วย เรียกว่า “ตู้ฟักไข่”

เกษตรกรไทยในชนบทตามจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศไทยในปัจจุบันนี้ ส่วนใหญ่จะมีอาชีพทำนา ทำไร่ เป็นหลัก และแทบทุกครัวเรือนจะเลี้ยงสัตว์ เช่น วัว ควาย เอาไว้ใช้แรงงาน เลี้ยงเป็ด ไก่ เอาไว้กินเนื้อกินไข่

การเลี้ยงไก่นั้น ส่วนใหญ่แทบจะทุกครัวเรือนเลี้ยงไก่พื้นเมืองปล่อยให้หากินเองตามบริเวณบ้าน โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารใดๆ ใช้ได้ทุนบ้านกันเป็นกรงหรือเล้าไก่ สำหรับไว้ให้ไก่นอนในตอนกลางคืน

การเลี้ยงไก่พื้นเมืองตามชนบททั่วไป เป็นการเลี้ยงที่ลงทุนต่ำ แต่ได้ผลตอบแทนสูงกว่าการเลี้ยงไก่พันธุ์ต่างๆ ที่มาจากต่างประเทศ

เกษตรกรที่เป็นชาวไร่ชาวนาที่สนใจเลี้ยงไก่พื้นเมือง หากมีเวลาเอาใจใส่ดูแลพอสมควร สามารถทำให้ไก่เพิ่มจำนวนมากขึ้น นอกจากจะเป็นการเพียงพอที่ใช้บริโภคในครัวเรือนแล้วยังเหลือนำไปขายเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวได้มากอีกด้วย

ไก่พื้นเมืองที่นิยมเลี้ยงกันในหมู่บ้านตามชนบทนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นไก่พันธุ์หนัก ลำตัวขนาดใหญ่ เนื้อมาก น้ำหนักมาก เราเรียกไก่พันธุ์นี้ว่า ไก่อยู่

ไก่อยู่ตัวเมีย มีขนสีดำทั้งตัว

ส่วนตัวผู้ จะมีลักษณะเป็นไก่นักสู้ ที่เราเรียกว่า ไก่ชน มีขนาดของลำตัวใหญ่ แข็งแรงมาก ตามตัวมีขนสีต่างๆสลับกัน แต่ส่วนใหญ่จะเป็นขนสีแดงสลับเขียว ดำ ขาว หรือ สีเทา นิยมเลี้ยงไว้ตีกันเท่านั้น

ไก่พื้นเมืองอีกสายพันธุ์หนึ่งที่เลี้ยงกันอยู่บ้างเล็กน้อยตามหมู่บ้าน คือ ไก่ตะเภา แต่ส่วนใหญ่สายพันธุ์จะผสมปนกันไปกับไก่อยู่

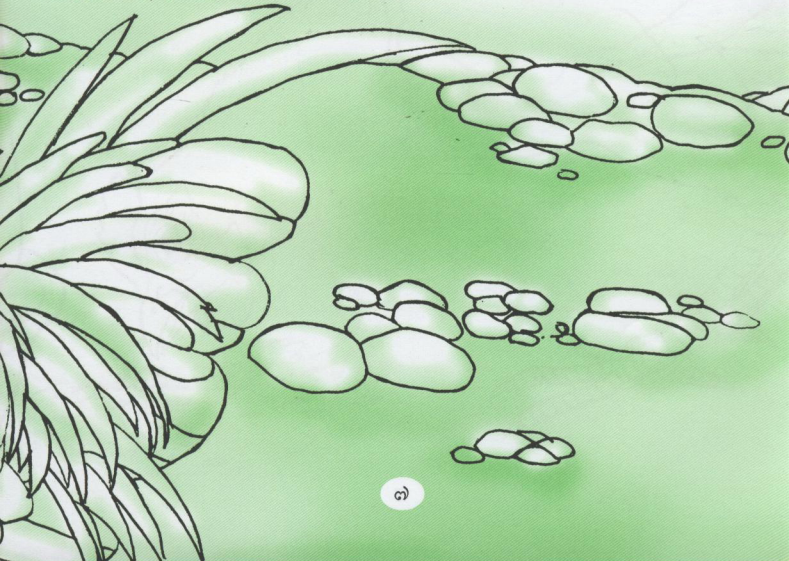
โดยธรรมชาติของไถ่พันธุ์พื้นเมืองจะเลี้ยงง่าย ชาวบ้านจะเลี้ยงแบบปล่อยอิสระ ให้ไถ่ไปหากินเองตามธรรมชาติ

ไถ่พื้นเมืองมีความสามารถพิเศษอย่างหนึ่งคือ สามารถรู้ตัวมันเองขาดอะไร จะไปหากินที่ไหนได้เอง

ไถ่พื้นเมืองที่เลี้ยงปล่อยตามลานนาข้าวในชนบท มักจะไม่ชอบกินข้าวเปลือก แต่ชอบไปหากินอาหารอย่างอื่นมากกว่า เช่น กินพวกแมลง ตัวหนอน และยอดหญ้า มากกว่ากินข้าวเปลือก

สิ่งสำคัญสำหรับไถ่พื้นเมืองที่ผู้เลี้ยงต้องคอยเอาใจใส่ดูแลเป็นพิเศษคือน้ำ ไถ่จะไม่รู้จักเลือกน้ำกิน ดังนั้นมันจึงกินน้ำสกปรก ไม่ว่าจะเป็นน้ำครำ น้ำล้างจาน น้ำผงซักฟอกที่เหลือจากการซักเสื้อผ้า ซึ่งอาจจะเป็นอันตรายถึงชีวิตได้

ดังนั้น ควรจัดหาภาชนะใส่น้ำสะอาดไว้ให้ไถ่กินเป็นระยะ ตามบริเวณที่ไถ่ชอบออกไปหากิน ซึ่งจะเป็นการช่วยลดอัตราการตายที่เกิดจากพยาธิและเชื้อโรคต่างๆ ได้ด้วย

ไก่พื้นเมืองหรือไก่บ้านสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อม
ตลอดจนธรรมชาติของท้องถิ่นได้ดีและรวดเร็วมาก

การเลี้ยงไก่พื้นเมืองจึงไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงเรื่องอาหารไก่อมากนัก
ท้องถิ่นใดที่มีความอุดมสมบูรณ์ ไก่ที่เลี้ยงจะสมบูรณ์และโตเร็วมาก

ถ้าท้องถิ่นใดขาดความอุดมสมบูรณ์ ไก่ที่เลี้ยงจะโตช้า ตัวเล็ก
ตามไปด้วย

ไก่พื้นเมืองตัวผู้จะโตเร็วกว่าตัวเมีย

ถ้าเปรียบเทียบน้ำหนักไก่อายุประมาณ ๖ เดือน

ไก่ตัวผู้จะมีน้ำหนักเฉลี่ยประมาณ ๑.๗๘ กิโลกรัม

ไก่ตัวเมียจะมีน้ำหนักเฉลี่ยประมาณ ๑.๒๔ กิโลกรัม

ถ้าไก่มีอายุประมาณ ๑ ปี ตัวผู้จะมีน้ำหนักเฉลี่ยประมาณ ๒.๘๕ กิโลกรัม ตัวเมียจะมีน้ำหนักเฉลี่ยประมาณ ๑.๔๘ กิโลกรัม

ไก่พื้นเมืองมีการเจริญเติบโตแตกต่างกันไปตามฤดูกาลอีกด้วย

ฤดูหนาว ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือน

กุมภาพันธ์ ถ้าไก่เจริญเติบโตเต็มที่

ตัวผู้จะมีน้ำหนักเฉลี่ยประมาณ ๔.๒๒ กิโลกรัม

ตัวเมียจะมีน้ำหนักเฉลี่ยประมาณ ๓.๕๖

กิโลกรัม

ฤดูร้อน ระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนมิถุนายน ถ้าไก่เจริญ
เติบโตเต็มที่

ตัวผู้จะมีน้ำหนักเฉลี่ยประมาณ ๓.๕๖ กิโลกรัม

ตัวเมียจะมีน้ำหนักเฉลี่ยประมาณ ๒.๖๑ กิโลกรัม

ฤดูฝน ระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน ถ้าไก่
เจริญเติบโตเต็มที่

ตัวผู้จะมีน้ำหนักเฉลี่ยประมาณ ๓.๔๔ กิโลกรัม

ตัวเมียจะมีน้ำหนักเฉลี่ยประมาณ ๒.๕๗ กิโลกรัม

ไก่พื้นเมืองสาวอายุประมาณ ๗ เดือน หรือ ๒๑๙ วัน จะเริ่ม
ออกไข่ การให้ไข่ของไก่พื้นเมืองมีลักษณะเป็นชุด โดยเฉลี่ยในระยะ
เวลา ๑ ปี ไก่จะให้ไข่ ๔.๖๗ ชุด แต่ละชุดมีจำนวนประมาณ ๑๒ ฟอง

แม่ไก่สาวที่เพิ่งออกไข่ชุดแรกและชุดที่สอง จำนวนไข่ที่ได้น้อยกว่าแม่ไก่ที่ออกไข่มาแล้วหลายชุด และจำนวนไข่จะค่อยๆ เพิ่มจำนวนมากขึ้นตามอายุของไก่

ส่วนแม่ไก่ที่อายุระหว่าง ๒-๓ ปี จะออกไข่มีจำนวนสูงสุดในแต่ละชุด ซึ่งอยู่ในระหว่างการออกไข่ชุดที่ ๔ ชุดที่ ๕ และชุดที่ ๖

หลังจากนั้นแม่ไก่จะเริ่มออกไข่ลดจำนวนลงเรื่อยๆ ตามวัยหรืออายุของแม่ไก่ คือ แม่ไก่อายุมากขึ้นก็ยิ่งออกไข่น้อยลง

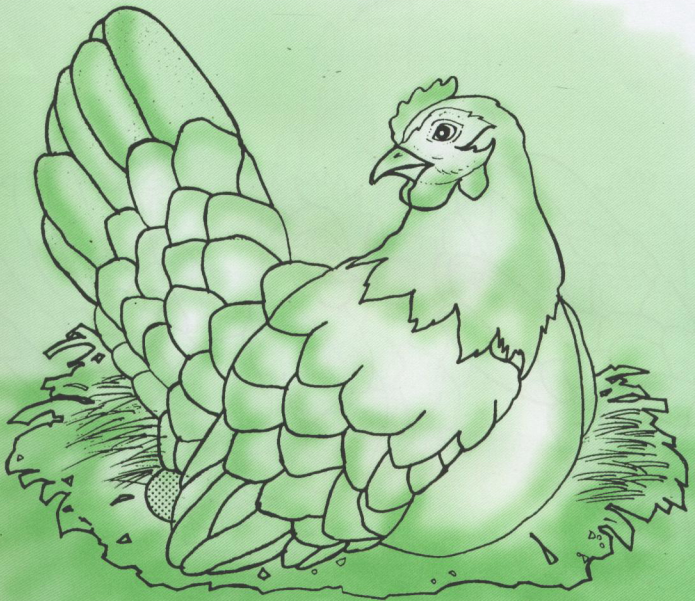
เมื่อแม่ไก่ออกไข่หมดชุดหนึ่งๆ แล้วก็จะเริ่มพักตอนกลางคืน แม่ไก่จะนอนกกไข่ตลอดคืน และจะออกหากินในตอนเช้า ตอนกลางวันแม่ไก่จะขึ้นกกไข่ประมาณครั้งละ ๒ ชั่วโมง สลับกับการออกไปหากิน

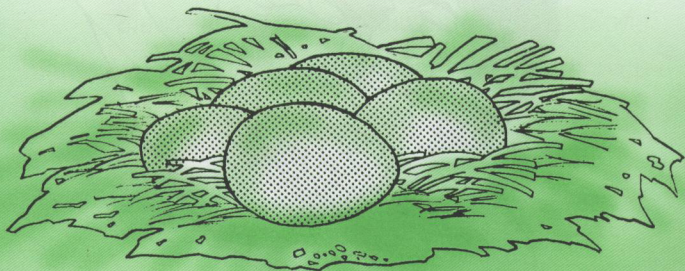

เมื่อแม่ไก่ฟักไข่ไปได้ประมาณ ๕-๗ วัน จะแยกไข่ไก่ออกได้
เป็น ๒ ประเภท คือ

ไข่ไก่มีเชื้อ สามารถฟักออกเป็นตัวได้

ไข่ไก่ไม่มีเชื้อ ไม่สามารถฟักออกเป็นตัวได้ แต่นำมาทำเป็น
อาหารต่างๆ รับประทานได้

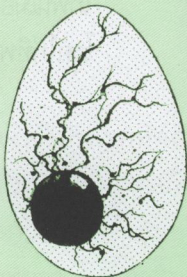
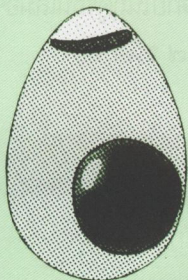

การตรวจดูว่าไขไก่มีเชื้อหรือไม่มีเชื้อก็ด้วยการนำไขมาส่องดู
กับแสงสว่าง หรือแสงแดด วิธีส่อง ให้นำกระดาษทึบแสงมาม้วนให้กลม
เป็นรูปทรงกระบอกกลวง ขนาดเท่าไขไก่ แล้วนำไขมาส่องดูกับแสงสว่าง
พร้อมกับสังเกตดูส่วนที่เป็นไขขาวและไขแดง จะเห็นชัดว่า

ไขที่มีเชื้อจะมีจุดเลือดสีแดงและเส้นเลือดกระจายอยู่ทั่วไป
ส่วนไขที่ไม่มีเชื้อจะไม่มีจุดเลือดสีแดงและเส้นเลือดกระจายอยู่

ทั่วไป

เมื่อตรวจเสร็จแล้วแยกไข่ที่มีเชื้อใส่รังไว้ให้แม่ไก่ฟักต่อไปอีกจนครบ ๒๑ วัน ไข่นั้นจึงจะฟักออกเป็นลูกไก่หรือลูกเจี๊ยบไว้ให้เลี้ยงต่อไป

ไก่พื้นเมืองมักจะเป็นโรคตายในฤดูร้อนเสมอๆ
โรคไก่ที่พบส่วนใหญ่ มี ๗ ชนิด คือ

โรคอหิวาต์ไก่

โรคนิวคาสเซิล

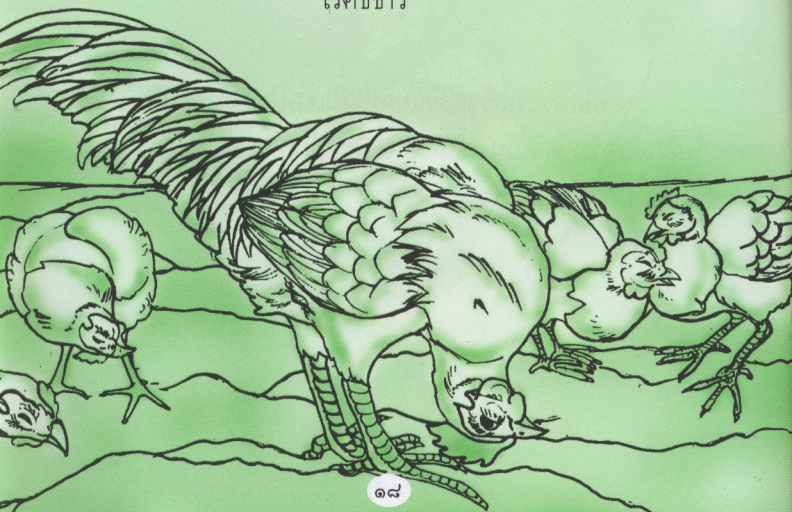
โรคฝีดาษ

โรคหลอดลมอักเสบ

โรคหวัด

โรคบิด

โรคไข้ขาว

โรคอหิวาต์และโรคนิวคาสเซิล เป็นโรคที่ค่อนข้างรุนแรงมากสำหรับผู้เลี้ยงไก่ทีเดียว เพราะสามารถติดต่อถึงไก่ตัวอื่นๆในเล้าได้อย่างรวดเร็ว และทำให้ไก่ตายยกเล้าได้ภายในระยะเวลาไม่กี่วันเท่านั้น ถึงแม้ว่าโรคอื่นๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้นก็ก็เป็นปัญหาสำคัญต่อการเลี้ยงไก่ในหมู่บ้านเช่นเดียวกัน

พยาธิไนน์ตา พบมากในไก่ที่เลี้ยงปล่อยให้หากินตามธรรมชาติ เกิดจากไก่กินแมลงสาบที่มีไข่หรือตัวอ่อนของพยาธิเข้าไป อาการที่พบเสมอ คือ ไก่จะกะพริบตาบ่อย มีน้ำตาไหล ไก่จะถูตาด้วยหัวปีก พยาธิจะทำให้ตาไก่อักเสบ เป็นหนอง บวม หนังตาปิด

การป้องกันและรักษา ต้องกำจัดแมลงสาบที่เป็นพาหะของพยาธิให้หมดไปจากบริเวณที่เลี้ยงไก่ รักษาความสะอาดของเล้า อย่าให้เป็นที่อาศัยของแมลงสาบได้

การรักษา ใช้ไม้พันสำลีเชื่ยก่อนหนองที่นัยน์ตาออกให้
หมด หยอดตาด้วยน้ำเกลือหรือน้ำมะเกลือเพื่อล้างทำความสะอาด
ตา แล้วจึงเชื่ยเอาพยาธิออกอีกครั้งหนึ่ง พร้อมกับหยอดตาด้วย
ยาหยอดตาที่มีสารปฏิชีวนะ เช่น คลอแรมเฟนิคอล เพื่อลดการ
อักเสบของตา วันละ ๒ ครั้ง เช้าและเย็น